

Пшенична Ірина Сергіївна

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Київського національного університету

технологій та дизайну (м. Київ)

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Вивчення особливостей управління та самоврядування в умовах інтенсифікації професійного навчання показав, що, незважаючи на велику кількість теоретичних досліджень, сучасна теорія і практика не має ефективних технологій і методів практичного рішення проблем розвитку в студентів умінь і навичок самостійної роботи і самоврядування.

У зв'язку з цим традиційне управління прийнято розділяти на три взаємопов'язані процеси: управління з боку адміністрації вузу та викладачів, самоврядування викладачів і студентів, самоврядування студентів. Наявність в навчальному процесі подібної сукупності функцій управління, поряд з іншими елементами управління, є характерною ознакою інтегрованої системи управління в умовах інтенсифікації професійного навчання.

Співуправління і самоврядування розглядаються як процеси статичного і цілеспрямованого залучення студентів до планування і організацію навчального процесу. При цьому ефективність інтенсифікації професійного навчання в першу чергу залежить від наявності та рівня розвитку у студентів умінь і навичок самоврядування, які формуються в ході виконання графіків самостійної роботи і індивідуальних планів навчання. З одного боку, наукові основи підвищення ефективності навчання і виховання базуються на оптимізації змісту, часу, методів і форм навчання по наступним критеріям: допустима напруженість праці при відсутності перенавантаження;

високоєфективної праці; збереження здоров'я. При цьому поняття «інтенсифікація» має на увазі підвищення продуктивності праці в одиницю часу за рахунок відповідних коштів: ефективних технологій, передових методів праці, досягнень науки. Взаємозв'язок інтенсифікації навчання і оптимізації змісту навчання за рахунок інтеграції лежить в основі побудови навчального процесу. Наявність інформаційних технологій, передових методів праці, досягнень науки визначає підхід до побудови навчального процесу як інтенсивний, творчий, а їх відсутність – екстенсивний, спрямований на збільшення числа навчальних вправ, навчального навантаження.

З іншого боку, інтенсифікація навчального процесу розкривається через поняття оперативного регулювання, корекції навчання при наявності оперативного зворотного зв'язку щодо ефективності застосування методичних заходів, а також методів контролю і оцінки знань. Особливо виділяються методи коментування, ущільненого опитування, по елементного аналізу засвоєння понять, діагностичних лабораторних і контрольних робіт, програмованого і автоматизованого контролю. При наявності прогалин в знаннях студентів оперативно виявляються причини, наприклад, такі, що вади здоров'я, дефекти виховання особи, недостатні або погані домашні умови, вади процесу навчання або відсутність індивідуального підходу.

Особливу увагу при розгляді питань інтенсифікації навчального процесу приділяють педагогічному аналізу ситуації спілкування «вчитель - учень» і оптимізації взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Перш за все, відзначається необхідність створення позакласної атмосфери довіри, поєднаної з авторитетом і педагогічним тактом вчителя – основою стиля індивідуальної діяльності та педагогічної етики.

Очікувані результати інтенсифікації та оптимізації навчання:

- підвищення якості уроку;
- зменшення труднощів вчителя при виборі методів і форм навчання;

- наближення зростання інтересу до навчання, а посилене навчання школярів з подальшим зростанням рівня реальних можливостей школярів;
- скорочення обсягу домашньої роботи за рахунок виконання оптимально необхідної навчальною роботи;
- формування загальнонавчальних знань і навичок.

Система способів інтенсифікації та оптимізації навчання найбільш ефективно розвивається в умовах оволодіння способами диференційованої роботи з викладачами, створення творчих груп і організації педагогічного наставництва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Буряк В.К. Умови та засоби самоосвіти студентів / В.К.Буряк // Вища школа. 2002. №6. С. 18-29.
2. Володько В.М. Індивідуалізація і диференціація навчання: понятійно-категорійний аналіз / В.М.Володько // Педагогіка і психологія, 1997. № 4. С. 9-17.
3. Занюк С.С. Психологія мотивації: навч. посібник / Сергій Степанович Занюк. К.: Либідь, 2002. 304 с.
4. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні - інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / Василь Григорович Кремень. К.: Грамота, 2005. 447 с.
5. Малихін О. В., Ковальчук В. І., Арістова Н. О., Попов Р. А., Гриценко І. С. Стратегії інтенсифікації вищої гуманітарної освіти в Україні та країнах ЄС : монографія / О. В. Малихін, В. І. Ковальчук, Н. О. Арістова, Р. А. Попов, І. С. Гриценко. К. : НУБіП України, 2017. 388 с.